

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ

ГУМЕНЮК І. М.

*Прикарпатський національний університет
ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ, Україна*

Мовна підготовка фахівців будь-якої галузі визначає їхню майбутню професійну успішність. А високий рівень формування професійно-комунікативної компетентності фахівця педагогічної галузі забезпечує підґрунтя мовного розвитку представників молодшого покоління на кожному освітньому рівні. Вирішення цієї проблеми становить мету навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням», від ефективності викладання якої залежить професійно-комунікативна самореалізація особистості. Тому виникла необхідність створення і теоретико-методологічного обґрунтування методичної системи навчання цієї дисципліни.

На підготовчому етапі розробки дослідно-експериментальної методики навчання української мови за професійним спрямуванням визначено концептуально-методологічні орієнтири її розвитку [2], встановлено стрижневі аспекти ефективності викладання курсу [3], окреслено компетентнісну парадигму сучасної лінгводидактики як мету й кінцевий результат навчання курсу [1]. З метою з'ясування чинників, які перешкоджають успішному формуванню компетентностей студентів під час навчання професійному мовленню проведено опитування науково-педагогічних працівників, які мають практичний досвід викладання дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням».

Результати опитування підтвердили теоретичні припущення про низку чинників, які негативно впливають на рівень сформованості компетентностей студентів – майбутніх учителів початкових класів і вихователів, а саме: 1) нечіткість формулювань мети навчання курсу, мети вивчення кожної теми в зв'язку з майбутньою професійною діяльністю чи відсутність поінформованості про них здобувачів освіти; 2) відсутність конкретних критеріїв оцінювання кожного проміжного результату навчання, чітких вимог до рівнів опанування теми та презентації результатів; 3) несистемне подання інформації в межах змістового модуля; 4) фрагментарне застосування компетентнісного, комунікативно-діяльнісного, професійно зорієнтованого, дослідницького, функційно-стилістичного й текстоцентричного підходів до навчання; 5) відсутність

розуміння з боку педагога сутності й важливості застосування системно-синергетичного підходу до мовної освіти; 6) робота з мовно-комунікативним матеріалом тільки з погляду традиційної системно-структурної лінгвістики без урахування сучасних мовознавчих тенденцій; 7) низький початковий рівень лінгвістичних, комунікативних і термінологічних умінь студентів, які розпочинають вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням»; 8) незнання або ігнорування викладачем доступних способів профільної адаптації та їх відображення в навчально-методичному забезпеченні дисципліни; 9) обмежене (з різних причин) використання інформаційно-комунікаційних технологій у методичній системі навчання української мови за професійним спрямуванням, зокрема в її змістовому та результативно-оцінному компонентах; 10) непропорційність і неузгодженість лінгвістичного та професійно-комунікативного блоків у змісті дисципліни; 11) недостатнє використання потенціалу всіх різновидів міждисциплінарної координації у процесі навчання курсу; 12) відсутність чітко організованої системи самостійної роботи студентів з охопленням аудиторної та позааудиторної діяльності, дотриманням вимог до об'єктивності контролю за самостійною роботою здобувачів освіти, самоконтролю і взаємоконтролю, індивідуалізації та диференціації навчання.

У підсумку, опитування викладачів дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» підтвердило необхідність удосконалення методичної системи навчання цього курсу та поглиблення роботи щодо формування у студентів переліку компетентностей, які визначають здатність випускника ЗВО до професійно-педагогічної діяльності.

Література:

1. Гуменюк І. М. Компетентнісна лінгводидактична парадигма як кінцевий результат навчання української мови за професійним спрямуванням. *Науковий вісник Львівської Академії. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький, 2019. № 6. С. 190-194.
2. Гуменюк І. М. Методика навчання української мови за професійним спрямуванням як галузь української лінгводидактики. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2021. № 1 (11). С. 144-157.
3. Humeniuk I., Oliiar M. Methodical segmentation of the educational discourse of the Ukrainian language for professional purposes in the context of modern educational tendencies. *Fundamental and Applied Researches: Contemporary Scientific and practical Solutions and Approaches. Interdisciplinary Prospects*. Volume V. Baku – Banska Bystrica – Uzhhorod – Kherson: Posvit, 2019. 616 p. P. 141-147.